

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

10. oktober 2016

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 582 (Alm. del) af 16. september 2016 stillet efter ønske fra Josephine Fock (ALT)

Spørgsmål

EU-kommissionen konkluderer i en rapport fra december 2015 om norske studerendes studietid, at "the well-functioning labour-market lured many students into part-time jobs to cover the costs studying, resulting in delayed study progress, dropout and more indirect study pathways." (http://ec.europa.eu/education/library/study/2015/dropout-completion-he_en.pdf s. 67). Vil ministeren oplyse, om ministeren anerkender EU-kommissionens konklusion og redegøre for, hvorledes denne effekt mellem øget studiearbejde og forlænget studietid, som EU-kommissionen konkluderer, hænger sammen med regeringens 2025-plan, hvori 15 pct. af den øgede beskæftigelse skal komme fra øget studiearbejde, samtidig med at regeringen har som målsætning at reducere studie gennemførelses-tiden?

Svar

EU-kommissionen skriver, at et velfungerende arbejdsmarked for studerende i Norge har fået flere til at arbejde mere ved siden af studierne, og at det har medført studietidsforsinkelser, frafald og mere indirekte studieveje.

Effekterne som EU-kommissionen fremhæver vurderes imidlertid i højere grad at være følger relateret til et velfungerende arbejdsmarked end konsekvenser af den norske SU-reform. Det skal ses i lyset af at en norsk analyse¹ af reformen finder at:

- De studerende i Norge i gennemsnit opnåede 6-8 ECTS-point mere om året efter reformen sammenlignet med før reformen. Stigningen var størst for studerende, der før reformen var mest forsinkede.
- Andelen af studerende der færdiggjorde deres bachelorgrad på normeret tid steg fra 61 procent i 2001 til 66-68 pct. i 2004-06.

Dertil kommer, at tal fra OECD viser, at fuldførelsesprocenten i Norge er højere i dag end før reformen².

¹ Proba Samfunnanalyse (2013), Analyse av utdanningsstøtteordningene.

² Det bemærkes dog, at der er sket et skift i opgørelsesmetoden i perioden, der betyder, at tallene ikke er fuldt ud sammenlignelige.

På den baggrund vurderes det ikke entydigt, hvilke konklusioner der kan drages fra SU-reformen i Norge. Det skal desuden ses i lyset af, at den norske reform på en række punkter adskiller sig fra regeringens udspil til SU-omlægning.

Den norske SU-reform indebar bl.a. at:

- Studiestøtten blev gjort fuldt lånebaseret (basisstøtten) med mulighed for, at op til 40 pct. af basisstøtten kan konverteres fra lån til stipendium i takt med, at den studerende optjener ECTS. Lån kan konverteres til stipendium, hvis uddannelsen afsluttes inden for 8 år fra studiestart.
- Udvidet adgang til støtte for personer, der ikke tidligere var støtteberettiget.
- Begrænsning af perioden, der kan opnås studiestøtte.

Fsva. regeringens forslag til SU-omlægning er det vurderingen, at der både er rum for at danske studerende – særligt på de lange videregående uddannelser – bliver lidt hurtigere færdige og i gennemsnit arbejder lidt mere ved siden af studierne.

Det skal bl.a. ses i lyset af, at studerende på de lange videregående uddannelser, selv efter SU-reformen fra 2013 er fuldt implementeret i 2020, forventes at være ca. 9,5 måned forsinkede i gennemsnit. Med regeringens forslag til SU-omlægning foreslås det derfor, at studerende fremadrettet kun kan få SU til uddannelsens normerede studietid. Det vil styrke den økonomiske tilskyndelse til at undgå studietidsforsinkelser og forventes derfor at kunne bidrage til hurtigere færdiggørelse.

Med forslaget forventes de studerende på de lange videregående uddannelser i gennemsnit at reducere deres studietidsforsinkelse med omkring 3 1/2 måned, mens de studerende på de mellemlange og korte videregående uddannelser forventes at reducere studietiden med en 1/2 måned.

Regeringens forslag om lige dele SU og stipendium giver alle studerende mulighed for at opretholde samme levegrundlag under studiet som i dag ved øget låntagning og/eller ved at tjene lidt mere ved siden af SU'en. Det er således op til den enkelte, om man vil arbejde lidt mere og/eller låne lidt ekstra penge på meget favorable vilkår for at opretholde samme levegrundlag.

Det vurderes i forlængelse heraf, at en reduktion af SU-stipendiet på 20 pct. før skat, som forslaget indebærer, vil føre til, at den gennemsnitlige SU-modtager vil arbejde lidt mere ved siden af studierne for at opveje reduktionen i stipendiet.

Konkret skønnes SU-modtagere på de videregående uddannelser i gennemsnit at øge deres arbejdstid svarende til ca. 3 timer pr. måned, mens de studerende på ungdomsuddannelserne i gennemsnit skønnes at øge deres arbejdstid svarende til knap 2 timer pr. måned.

Den øgede arbejdstid kan både dække over at studerende, der i dag ikke arbejder, vil gøre det fremadrettet og at studerende, der i dag arbejder, vil øge deres arbejds-

tid – fx ved at øge deres arbejdstid i sommerferien, hvor de studerende ikke læser, men får SU, eller ved at arbejde lidt mere i løbet af året.

Regeringen foreslår endelig at øge fribeløbet med 1.000 kr. for alle studerende. Det vil give den enkelte studerende frihed til at tjene mere uden at blive modregnet i SU'en, herunder mulighed for at kompensere for den foreslåede reduktion i stipendiet ved at arbejde lidt mere.

Det forventes, at en mindre gruppe af studerende vil vælge at udnytte det forhøjede fribeløb, og at de isoleret set vil forlænge deres studietid. Konkret er det beregningsteknisk lagt til grund, at omkring 1/3 af den øgede arbejdstid vil sætte sig i forøget studietid. Hvis en studerende på en videregående uddannelse udnytter det forhøjede fribeløb på 1.000 kr. ved at arbejde 2 timer mere om ugen, svarende til 104 timer mere pr. år, vil det ifølge beregningerne medføre, at den studerende i gennemsnit vil forlænge studietiden med knap en uge pr. år. Samlet set forventes de studerende på de videregående uddannelser – også dem der udnytter det forhøjede fribeløb - dog i gennemsnit at blive hurtigere færdige, som følge af forslaget om SU til normeret studietid.

Samlet set forventer regeringen således, at forslaget til omlægning af SU-systemet både vil øge beskæftigelsen og indebære at de studerende – særligt på de lange videregående uddannelser – bliver lidt hurtigere færdige.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen
Finansminister